



**Kumppanuustalon  
käynnistäminen  
Kick off tapahtuma  
10.3.2023, Wsoy talo**

*Itä* UUSIMAA  
*Östra* NYLAND

Hyvinvointialue  
Välfärdsområde

# Kumppanuustalon Kick off -tapahtuma

## Ohjelma:

klo 12.00-12.45 Keittolounas

klo 12.45–13.00 Esittely – Kumppanuustalo Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen strategia sekä arvot - Itä-Uudenmaan hyvinvointialue, mielenterveys- ja päihdepalveluiden esihenkilö Meritte Nyqvist

klo 13.00–13.15 Kansalaiskyselyn tuloksia Kumppanuustalon kehittämisestä - A-klinikkasäätiö, kehittämispäällikkö Tiina Saarinen

klo 13.15–14.15 Ryhmätyöskentely, jossa työstetään yhdessä järjestöjen näkökulmasta kehitteillä olevan Kumppanuustalon 1. missio, 2. visio, 3. arvot, 4. konkreettiset tavoitteet ja mittarit sekä 5. nimi ja imago.

klo 14.15–14.30 Kahvitauko klo 14.30–15.00 Ryhmätyöskentelyn tuotosten läpikäynti sekä tilaisuuden päättäminen

# Kumppanuustalon missio

- Kumppanuustalo auttaa vähentämään leimaantumista ja lisäämään erilaisuuksien hyväksymistä
  - ”Moninaisuuden sovittaminen matalalla kynnyksellä”
- Saadaan kansalaiset kokemaan hyvinvointia
- Talossa voi tuntea olonsa turvalliseksi
- Levitetään tietoisuutta eri palveluista ja ilmiöistä
- Saavutettavuus on tärkeää
  - alueellisen tasavertaisuuden toteutuminen nähtiin haastavana
  - jalkautuminen ja digipalvelut fyysisen talon lisänä ovat tärkeät
  - palveluiden tulisi olla helposti löydettävissä
  - Tiedottamiseen panostettava!
    - esim. some, oppilaitosten sekä henkilökunnalle että huoltajille, yleisötilaisuuksiin osallistuminen jne.
- Kumppanuustalon toiminta tulee kytkeytyä hyvin palveluketjuun ja muihin toimijoihin (esim. terveydenhuolto)
- Helposti saavutettava, helposti lähestyttävä

# Kumppanuustalon visio

- Hyvinvointialue toimii yhtenä kokonaisuutena, avoimesti ja osallistavasti. Yhteistyö on sujuvaa kuntien, yritysten, järjestöjen ja HUS-yhtymän kanssa. Asiakkaat kohdataan arvostavasti, heitä kuunnellaan ja he saavat tarvitsemansa avun suomen ja ruotsin kielellä.
- Asiakkaita osallistava näkökulma visioon -> yhdessä kehittyvä talo -> HVA, asiakkaat, järjestöt ja muut toimijat
- Yhdenvertaisuus toiminnassa ja osallistumisessa
- Kumppanuustalossa asiakkaat kohdataan arvostavasti, heitä kuunnellaan ja he saavat tarvitsemansa avun suomen ja ruotsin kielellä
- Ennaltaehkäisevä ja hyvinvointia edistävä näkökulma
- Turvallinen tila kaikille

# Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen/ Kumppanuustalon arvot

Yhdenvertaisuus	Ihmislähtöisyys	Osallisuus	Rohkeus	Vastuullisuus	Toivo
<ul style="list-style-type: none"><li>• Ei määritetty tiettyä kohderyhmää: kaikki tervetulleita</li><li>• Yhdenvertaisuus myös työntekijöiden / toimijoiden välillä</li><li>• Stigmattomuus</li><li>• Ei diagnoosia tai lähetettä</li><li>• Saa tulla just sellaisena kuin on ja on osa porukkaa</li><li>• Jokainen ihminen on 100%</li><li>• Jokainen on yhtä arvokas</li><li>• Hyväksytään kaikki sellaisina kuin ovat ja taustasta riippumatta</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Ihminen voi itse määritellä tarpeen Kumppanuustalolle</li><li>• Ihminen itse määrittelee tavoitteet</li><li>• Ei diagnoosi tai lähete edellä</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Kävijät mukaan toiminnan suunnitteluun</li><li>• Toimintaan osallistaminen, tekeminen, sisällöntuottaminen</li><li>• Vertaistoiminta</li><li>• Yhteiset pelisäännöt ja keskustelukulttuurin luominen</li><li>• Käyttäjät mukana toiminnan suunnittelussa ja järjestämässä toimintaa</li><li>• Osana yhteisöä ja kohdataan yksilönä</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Rohkeus puuttua asioihin, puuttua epäkohtiin, kohtaaminen ja puheeksi otto</li><li>• Rohkeus yhteistyöhön, rohkeus toimia eri tavalla</li><li>• Rohkeus puolustaa kumppanuustaloa</li><li>• Vertaistoiminta</li><li>• Rohkeus kokeilla ja luoda uusia toimintatapoja</li><li>• Rohkeus myös ”epäonnistua”</li><li>• Rohkeus tarttua ja viedä eteenpäin ihmisten toiveita ja ideoita</li><li>• Rohkeus kohdata erilaisuus</li><li>• Tunnistaa ilmiöt ja tarttua niihin ketterästi</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Toimitaan vastuullisesti, asiakkaan kuuntelu, turvallisuus</li><li>• Tulevaisuuden turvaaminen</li><li>• Onnistuneet hyvä kokemukset, kunnioitus</li><li>• Vertaistoiminta</li><li>• ”Palvelulupaus”, sitoudutaan siihen toimintaan mitä on luvattu ja Kumppanuustalon yhteisiin toimintaperiaatteisiin</li><li>• Turvallinen tila + tunne</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Turvallinen tila</li><li>• Nähdään mahdollisuuksia, ei esteitä</li><li>• Vertaistoiminta, kokemusasiantuntijuus</li><li>• Jaettu ihmisyyys</li><li>• Positiivisuus, peilaus</li><li>• ”Muissa herää huoli, meissä syntyy toivo”</li><li>• Turvallinen tila + tunne</li></ul>

# Kumppanuustalon imago

- Joku ottaa koppia heti, kahvia ja muuta tarjottavaa, huomataan kun tullaan, erilaisia tiloja, jossa voi vetäytyä rauhaan
- Osallisuus tärkeää korostaa, kynnyksettömyys (tule käymään ja katsele, olohuonetyyppinen)
- Avoimuus, luotettavuus, ei saa syntyä kokemusta, ettei halua tulla toistamiseen
- Helposti lähestyttävä, tervetullut olo, helppo tulla, hyväksyvä ilmapiiri, asiakkaiden osallistaminen nimen päättämiseen
- Lämminhenkinen, tulee kohdatuksi, saa vain olla, levätä, saa lähteä kun haluaa, yötoimintaa (unettomuus)
- Nimessä ”Talo” mieluummin kuin ”keskus”

# Kumppanuustalon tavoitteet ja mittarit

## Tavoitteet

1. Ihmiset löytävät sujuvasti Kumppanuustalon avun ja tuen piiriin / saavutettavuus
2. Kumppanuustalosta saa apua ja tukea monipuolisesti erilaisiin avuntarpeisiin
3. Kumppanuustalossa kävijän kokema hyöty toiminnasta
4. Miten laajasti palveluita käytetään (mihin aikaan)
5. Järjestöverkostointi/tapahtumat/ varausjärjestelmä
6. Järjestö tyytyväisyys
7. Ryhmätoimintaa kumppanuustalolla
8. Asukkaat kokevat saavansa apua/ asiakastyytyväisyys
9. Kumppanuustalo tarjoaa palveluita joka ikäiselle
10. Toiminnan vaikuttavuus (esim. raskaan palvelun tarve vähentynyt)
11. Digipalveluiden saatavuus
12. Ammattilaiset tietoisia kumppanuustalosta
13. Asukkaat tietoisia kumppanuustalosta
14. Toiminnan arviointi ja kehittäminen

## Mittarit

1. Kävijämäärät
2. Tarjolla olevat erilaiset tuen muodot toiminnassa mukana olevat eri toimijat
3. Palautekyselyn tulokset
4. Kalenterivaraukset
5. Palautekysely/kalenteri/varausten määrä
6. Säännölliset tapaamiset/kalenteroitu
7. Palautelomake/hyöty
8. Palautelomake/happy or not
9. Tilasto ikäryhmistä
10. Logex
11. Digipalveluiden arviointi
12. Kyselylomake
13. Haastattelu "torilla tavataan" kaikissa kunnissa
14. Kyselyt järjestöille

**Stigman ja syrjinnän Kick off  
–tapahtuma  
Kumppanuustalo  
Myötätuulessa 3.4.2024**

*Itä* UUSIMAA  
*Östra* NYLAND

Hyvinvointialue  
Välfärdsområde





# Kumppanuustalo Myötätuuli



Itä UUSIMAA  
Östra NYLAND

Hyvinvointialue  
Välfärdsområde

# Ohjelma

- 11.30 Keittolounas
- 12.00 Virittäytyminen teemaan, Meritte Nyqvist, Miepä kehittäminen, I-U HVA  
Puheenvuoro stigmasta, Teija Strand, Projektipäällikkö, THL  
Video esitykset: Asiakkaiden kokemuksia sote palveluista sekä Kumppanuustalosta, stigman näkökulmasta, Ida opiskelija  
Kansalaiskyselyiden tulokset, Tiina Saarinen, Projektipäällikkö, A-klinikkasäätiö
- 12.45 Työpajat stigman ja syrjinnän vähentämisen teemoista – millä tavalla voimme vähentää stigmaa ja syrjintää Kumppanuustalo Myötätuulessa?  
**Jakaudutaan kolmeen ryhmään, ryhmät kiertävät 1-3 teemaryhmissä. Aikaa 15min/teema.**  
1. Minkälainen kohtaaminen ehkäisee stigmaa / syrjintää  
2. Minkälainen puhe, viestintä ehkäisee stigmaa ja syrjintää  
3. Minkälaisilla osallisuuden / osallistamisen keinoilla voidaan ehkäistä stigmaa ja syrjintää  
Kaikki yhdessä:  
4. Mistä tiedetään, että ko. asiat ovat kehittyneet (arviointi/mittarit) Mitä ja keneltä tietoa saadaan?
- 13.45 Työpajojen purku; minkälaista keskustelua heräsi teemaryhmissä ja tuotokset
- 14.15 Kahvi
- 14.45 Stigmojen ja syrjimisen vähentämisen palvelulupaus / huoneentaulu
- 15.15 Tutustuminen Kumppanuustalon tiloihin ja toimijoihin
- 16.00 Kick Off tapahtuman päätös



# Mikä stigma?



# Stigmatyön vauhdittajana tuoreet suositukset

Suosituksia mielenterveyteen,  
päihdeongelmiin ja riippuvuuteen  
liittyvän stigman ja syrjinnän  
tunnistamiseen ja vähentämiseen  
(STM 2023)



3.4.2024 Strand



**Suosituksia mielenterveyteen, päihdeongelmiin  
ja riippuvuuteen liittyvän stigman ja syrjinnän  
tunnistamiseen ja vähentämiseen**

Kansanterveyden neuvottelukunnan  
mielenterveys-, päihde- ja  
riippuvuusasioiden jaosto

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN JULKAISUJA 2023:29

# Suosituksset stigman ja syrjinnän purkamiseksi

- julkisten palveluiden yhdenvertaisuuden varmistaminen,
- yhteisöllisyyden ja kulttuurin moninaisuuden vaaliminen,
- yhteisöjen työn tarjoamisen kyvykkyyden lisääminen,
- sosiaali- ja terveysalan veto- ja pitovoiman vahvistaminen,
- kohtaavien ja viestinnän alojen mielenterveys- ja päihdeosaamisen vahvistaminen,
- viestinnän vastuullisuuden tukeminen
- tutkimus- ja kokemustiedon lisääminen ja tehokkaampi hyödyntäminen



# Stigma

- taustan, olemuksen, toiminnan tai sairauden vuoksi ihmiseen liitetty kielteinen mielikuva.
- ilmenee muun muassa ennakkoluuloina, syyllistämisenä tai syrjivänä kohteluna.

## Stigman eri muodot



### Rakenteellinen stigma

tarkoittaa yhteiskunnallisia olosuhteita, normeja ja toimintakäytäntöjä, jotka rajoittavat stigmatoidun ryhmän mahdollisuuksia, hyvinvointia sekä käytössä olevia resursseja ja johtavat syrjintään.



### Assosiatiivinen stigma

on henkilöön liitetty stigma, joka siirtyy hänen läheisiinsä, häntä hoitaviin henkilöihin tai esimerkiksi hänelle tarkoitettuun palveluun.



### Julkinen, sosiaalinen stigma

perustuu julkisessa keskustelussa, viestinnässä tai esimerkiksi populaarikulttuurissa esitettäviin stereotyyppisiin, tarinaihin ja kuvastoon, jotka tuottavat väärää tietoa ja ylläpitävät virheellisiä käsityksiä ja ennakkoluuloja.



### Sisäistetty stigma

syntyy ihmisen havainnoista ja kokemuksista, jotka ovat muuttuneet sisäistetyksi käsitykseksi omasta itsestä sekä omista mahdollisuuksista ja oikeuksista. Sisäistettyyn stigmaan liittyy usein häpeän ja osattomuuden tunteita.

# Miksi ajattelen näin?

- Ennakointi on ihmiselle luontainen tapa toimia ja järjestää ajatuksiaan.
- Nojaamme oppimiimme ja omaksumiimme tyypittelyihin, luokitteluihin ja normeihin
- Ennakkoluuloista ja stereotyyppisestä luokittelusta vapautumiseen tarvitaan ensimmäiseksi niiden tunnistamista ja tiedostamista.



3.4.2024 Strand

Kun huomaat tekeväsi jonkin yleistyksen, mihin kokemukseen tai ajatukseen se perustuu?

# Risteävä stigma

- Jos ihmisen arjessa on samanaikaisesti läsnä useita stigmatisoituja asioita, voidaan puhua risteävästä stigmasta.
- Eri asioiden ja ilmiöiden stigma rakentuu erilaisista ennakkoluuloista ja mielikuvista.







## Lisätietoja

[thl.fi/stigma](https://thl.fi/stigma)

Teija Strand

[etunimi.sukunimi@thl.fi](mailto:etunimi.sukunimi@thl.fi)

# A-klinikkasäätiö

## Stigmatyön kick off -tapahtuma

Itä-Uudenmaan kumppanuustalo Myötätuulessa

3.4.2024

Tiina Saarinen, kehittämisspällikkö  
Järjestölähtöisen päihdetyön kehittäminen, A-klinikkasäätiö

# Kansalaiskyselyjen tuloksia Porvoossa/Itä-Uudellamaalla 2022-2023

- Poimintoja tuloksista liittyen stigman ja syrjinnän teemoihin

- Kyselyillä on kerätty tietoa siitä, millaisia tarpeita, mahdollisia palveluvajeita ja kehittämisehdotuksia kansalaisilla on liittyen päihde- ja mielenterveyspalveluihin sekä järjestöjen toimintaan.
- Tietoa kerätään ja välitetään päihde- ja mielenterveyspalveluiden sekä järjestötoiminnan kehittämisen tueksi.
- Kyselyt on toteutettu päihde- ja mielenterveystyön ja järjestöjen teemapäivien yhteydessä Porvoon kaupunginkirjastossa 2022-2023 haastatteleamalla kirjastossa kävijöitä.
- 2022 kyselyyn vastasi 80 henkilöä
- 2023 kyselyyn vastasi 70 henkilöä



# Mitä ja minkälaista toimintaa, apua, tukea ja/tai palvelua Kumppanuustalossa pitäisi mielestäsi olla?

→ Saavutettavat palvelut

→ Aidosti matala kynnyks

→ Palvelupolkujen selkiytyminen

*"Tietoa mallista eri ryhmille "*

*"Riittävä näkyvyys tulisi huomioida, tietäisi sitten edes, että tällainen on tulossa."*

*"Kun ei saa apua, menee usko avunsaantiin. Siksi olisi tärkeää saada aitoa apua 1. kohtaamisella."*

*"Ei luukulta toiselle käskyttämistä"*

*"Helppo löytää ja päästä paikalle, siis keskeinen sijainti!"*

*"Esteetön"*

*"Loviisaan sivupiste, Kiitos!"*

*"Kumppanuustalon pitäisi olla avoin kaikille toimijoille, riippumatta esim. aatteista tai muista taustoista"*

*"Sensitiivisyys, turvallinen tila"*

*"Toivon aikojen varaamisen olevan helppoa, esim. netin kautta ajanvaraus itse, tämä olisi aidosti matala kynnyks."*

*"Helppo löytää yhteystiedot"*

*"24/7 joku tavoitettavissa"*

*"Chat-palvelu"*

*"Toivon, ettei kyseinen paikka leimaisi ketään, vaan olisi aidosti kaikille suunnattu. Ei-syrjäyttävä paikka.*

*Pitäisi huomioida että ei leimaudu kun kävelee ovesta sisälle.*

*Olisi riittävän yksityinen.*

*Haluaako sinne mennä, jos samantien leimautuu päihde-, mielenterveys-, lähisuhdeväkivalta- tai peliongelmaiseksi? Pitäisi olla ns. tekosyy, miksi mennä*

*Kumppanuustaloon, esim. näyttely tai kahvila, siis jokin positiivinen juttu."*

**→ Ei-leimaava palvelu**

*"Olohuone/jotain aktiviteetteja, tietokone, ruoanlaittomahdollisuuksia, Sympiksens tyylinen*

*Tarjolla voisi olla myös harrastustoimintaa.*

*Kohtauspaikka, joka tarkoitettu ihan kaikille. Siellä voisi toimia esim. kahvila."*

**→ Oheistoimintaa**

*"Vertaisia pitäisi olla Kumppanuustalossa.*

*Asiantuntijavetoisia vertaisryhmiä*

*Vertaistukea ja kokemusosaamista*

*Vertaisryhmiä, järjestöjen kautta, esim. AA yhteistyöhön"*

**→ Vertaistuki**

# Kuinka hyvinvointialueella voitaisiin vähentää päihde- ja mielenterveysongelmiin liittyvää stigmaa?

- Tärkeänä nähtiin avoin keskustelu aiheesta sekä aiheen ja kokemustarinoiden näkyvillä olo esim. mediassa. Lisäksi päihde- ja mielenterveysongelmien normalisointi, tiedon lisääminen mm. ongelmien luonteesta ja saatavilla olevista tukimuodoista sekä aiheesta puhuminen jo kouluissa.

*”Normalisointi, asioista puhuminen. Sen esille tuominen, että kuka tahansa voi sairastua päihde- tai mielenterveysongelmaan.”*



# Kiitos!

Tiina Saarinen  
Kehittämispäällikkö

Järjestölähtöisen päihdetyön kehittäminen  
A-klinikkasäätiö  
[tiina.saarinen@a-klinikkasaatio.fi](mailto:tiina.saarinen@a-klinikkasaatio.fi)  
p.050 5671173

[@Jpaihdetyo](https://www.facebook.com/jarjestolahtoinenpaihdetyo)  
[facebook.com/jarjestolahtoinenpaihdetyo](https://www.facebook.com/jarjestolahtoinenpaihdetyo)

[a-klinikkasaatio.fi](https://www.a-klinikkasaatio.fi)



# Stigman ja syrjinnän vähentämisen palvelulupaus - Kumppanuustalo Myötätuuli

---

## Tule sellaisena kuin olet

Tarjoamme jokaiselle mahdollisuuden olla osa yhteisöä ja osallistua omista lähtökohdista.

## Olet juuri nyt oikeassa paikassa

Me kohtaamme jokaisen tässä hetkessä arvostavasti ilman ennakko-oletuksia, aidosti ja tietoisesti.

## Kohtaamme toisemme kumppaneina

Me puhumme rehellisesti ja tunneherkästi asemasta riippumatta ja viestimme asioista arkikielellä ilman häpeää.

